

نشان جلال

و نقش آن در اقتصاد جهانی
پنجاه یادداشت

دکتر عبدالحسین محاری

سرشناسه: فخاری، عبدالحسین، ۱۳۳۶ -
 عنوان و نام پدیدآور: نشان حلال و نقش آن در اقتصاد جهانی:
 پنجاه یادداشت / عبدالحسین فخاری.
 مشخصات نشر: تهران: نشر حلال، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص؛ ۱۲/۵ × ۱۹/۵ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۹۹۵-۰-۹
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 موضوع: مواد غذایی حلال
 موضوع: Halal food
 موضوع: مواد غذایی حلال -- صنعت و تجارت
 موضوع: Halal food industry
 موضوع: مواد غذایی -- جنبه های مذهبی -- اسلام
 موضوع: Food -- Religious aspects -- Islam
 موضوع: مسلمانان -- قوانین غذایی
 موضوع: Muslims -- Dietary laws
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۳۵۳ ف/۱ BP۱۹۴
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۷۴
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۶۸۲۸۵

نام کتاب: نشان حلال و نقش آن در اقتصاد جهانی

پنجاه یادداشت

نویسنده: دکتر عبدالحسین فخاری

ناشر: نشر حلال

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۹۹۵-۰-۹

چاپ و صحافی: طرح و نقش

۹	مقدمه
۱۳	۱. گردشگری حلال
۱۷	۲. غذای حلال
۲۱	۳. تدوین استانداردهای جدید حلال
۲۴	۴. یک روز در سال برای حلال
۲۸	۵. حلال و مسئولیت خانواده‌ها
۳۱	۶. انتظارات از روز جهانی حلال
۳۵	۷. کارکردهای روز جهانی حلال
۳۸	۸. ارزش برگزاری روز جهانی حلال
۴۰	۹. پیام: «الله سبحانی به مناسبت روز جهانی حلال»
۴۳	۱۰. راه‌روزرسان حلال جهانی
۴۵	۱۱. حلال، دروس‌ها
۴۸	۱۲. حلال در صنعت چرم، مد و پوشاک
۵۱	۱۳. حلال و نقش دانشگاه‌ها
۵۴	۱۴. حلال و مناطق آزاد تجاری - صنعتی
۵۷	۱۵. تاریخچه‌ای از همایش‌های حلال
۶۰	۱۶. حلال و شرکت‌های چند ملیتی
۶۲	۱۷. نقش جشنواره‌ها در گسترش فرهنگ حلال
۶۴	۱۸. حلال در مبادلات مالی
۶۷	۱۹. حلال در صنعت نان، آرد و فرآورده‌های آن
۷۰	۲۰. حلال و یافته‌های علمی در موضوع ذبح
۷۱	۲۱. حلال و استانداردها
۷۴	۲۲. فقدان راهبردها در موضوع حلال
۷۷	۲۳. زنجیره خدمات گردشگری حلال
۷۹	۲۴. حلال در فرآورده‌های دارویی
۸۱	۲۵. حلال در لوازم آرایشی و بهداشتی

۲۶. کاربرد شوک بیهوشی قبل از ذبح ۸۳
۲۷. حلال و موضوع شناسی احکام فقهی ۸۵
۲۸. حلال و دوره‌های آموزشی ۸۷
۲۹. حلال و سیستم‌های ممیزی ۸۹
۳۰. حلال و کاربرد الکل ۹۱
۳۱. حلال، وژلاتین ۹۳
۳۲. حلال حلیت آبزیان ۹۶
۳۳. حلال کسب و کار ۹۸
۳۴. حلال در مناسبات اجتماعی ۱۰۰
۳۵. حلال و فقهی عظام ۱۰۲
۳۶. حلال در مدارس و دانشگاه‌ها ۱۰۴
۳۷. حلال در صنایع ۱۰۶
۳۸. حلال و فرصت‌های اقتصادی ۱۰۸
۳۹. حلال در کشورهای همسایه ۱۱۰
۴۰. حلال و خط قرمزهای سفره غذا ۱۱۲
۴۱. حلال و کشورهای دی هشت ۱۱۴
۴۲. حلال و عناوین پژوهشی ۱۱۶
۴۳. حلال و پول‌های کثیف ۱۱۸
۴۴. حلال و کوشر ۱۲۰
۴۵. حلال در ادیان دیگر ۱۲۳
۴۶. غذاهای تابو ۱۲۶
۴۷. حلال و مهندسی ژنتیک ۱۳۰
۴۸. حلال در لباس و پوشاک ۱۳۴
۴۹. حلال و صنعت بیمه ۱۳۹
۵۰. حلال و شبیه‌سازی ۱۴۲

مقدمه

توسط یکی از دوستان بسیار عزیزم دکتر محمدعلی فیاض بخش که سال‌هاست روزهای پنجشنبه یادداشت‌های زیبا و پرمغزی در مقایسه‌های فرهنگی و اجتماعی در روزنامه اطلاعات می‌نویسند، پیغامی با «حجة الاسلام و المسلمین سید محمود دعائی، مدیر مسئول فاضل و بزرگوار روزنامه مذکور فرستادم که: متأسفانه در مورد شان حلال، هیچ خواندنی قابل توجهی در نشریات و رسانه‌های فارسی از اهمیت بازار جهانی حلال، استانداردها، چالش‌ها و فرصت‌ها... وجود ندارد و خوب است به آن پرداخته شود. خوشبختانه ایشار اهیت شان حلال به‌ویژه در خارج کشور را به خوبی می‌شناختند و تأیید کردند و نتیجه آن نوشتن یادداشت‌هایی در این زمینه شد.

لذا هر یکشنبه، بنده یادداشتی را برای روزنامه می‌فرستادم که در ضمیمه اجتماعی روزهای دوشنبه منتشر می‌شد. این یادداشت‌ها خوانندگان بسیاری در داخل و خارج پیدا نمود که به‌عنوان توصیه یا از طریق روزنامه تشکر نموده و آنها را نو و ابتکاری و مفید ارزیابی می‌نمودند. شاید کسی فکر نمی‌کرد مطلب در این موضوع زیاد باشد اما وقتی یادداشت‌ها از سی و چهل عبور کرد و به پنجاه رسید، اهمیت آن برای بسیاری از دست‌اندرکاران روشن گردید.

بعد از آن پیشنهاد کردم برای تنوع در بحث، شکل یادداشت‌ها تغییر یابد و با اخباری از رویدادهای حلال در جهان، شامل مطالبی از نمایشگاه‌های غذا و محصولات حلال، تحقیقات مراکز علمی در این موضوع، همایش‌ها و سمینارهای حلال که هر ساله در کشورهای مختلف برگزار می‌شود، نیز بحث‌های فنی و کارشناسی در تحلیل استانداردهای سه‌گانه حلال سازمان همکاری‌های اسلامی، استاندارد ملی غذای حلال به شماره دوازده هزار و مطالب دیگر همراه شود که به دلیل سفرهای متعدد و دیگر اشتغالات حقیر، عملاً ناسد. نأسفانه هنوز هم ارزش نشان حلال و تحقیقات حلال که بازاری سالانه دوهزار میلیارد دلاری را در جهان تشکیل می‌دهد برای بعضی شناخته شده نیست و درحالی‌که رقبای ما برای این موضوع دوره کارشناسی دارند و کنفرانس برگزار می‌کنند هنوز به اندازه دو واحد درسی در دانشکده‌های صنایع غذایی درس حلال وجود ندارد و هنوز يك کمیته فنی پیگیر در وزارت‌های مرتبط با این موضوع که به‌طور دائم تحولات اقتصادی حلال را رصد کنند و فرصت‌ها را شکار نمایند و برای سهم داشتن ما در این بازار بزرگ برنامه‌ریزی کنند، نمی‌شناسم...

اما این بنده خدا که از سال ۸۳ در این زمینه توفیقاتی نصیب شده موضوع را در حد بضاعة مزجاة خویش جلو برد و پیگیر خواهم بود. به نظر رسید نشر همین پنجاه یادداشت آغازی برای يك مجموعه بزرگ در زمینه نشان حلال در کشور باشد و

به خصوص برای دانشجویان رشته‌های صنایع غذایی کشور مفید افتد و توفیق از خداست... مقدمه را با جمله پایانی نوانما (تیزری) روز جهانی حلال که توسط مؤسسه ساخته شد، به پایان می‌برم:

«آروز می‌کنیم روزگاری را شاهد باشیم که در پرتو اراده الهی، همه زمین گستره حلال شود؛ روزی که موعود جهانی، عدالت را در تمام گیتی مستقر سازد و جهان جز بر «محور حلال» بگردد... به امید آن روز»...

عبدالحسین فخاری

دبیرکل مؤسسه بین‌المللی حلال جهانی